

Dagelijkse leiding bedrijf Toon van Hoof bij zoon Tijs

Toon van Hoof selfmade boer

ZLTO-bestuurder Toon van Hoof is een ware selfmade boer. Zijn vader was tuinman, maar als klein jochie begon hij al met konijnen. Op zijn 20ste kocht hij het huidige bedrijf in Asten. Sinds 2000 is hij fulltime bestuurder en ligt de dagelijkse leiding van het bedrijf met 185 koeien en 150 stuks jongvee bij zoon Tijs.

Toon van Hoof komt uit een Brabantse boerenfamilie. Zijn vader had ook graag boer willen worden, maar kreeg dat als enige van de broers en zusters door omstandigheden niet voor elkaar. „Mijn vader was tuinman bij het ziekenhuis in Helmond”, vertelt Toon van Hoof (1954). „Thuis in Gemert hadden we wel een hectare grond aan huis en er stonden wat oude schuurtjes en kippenhokken.” Als klein jochie begon hij daarin wat te fokken

en te handelen met konijnen en later geiten. Van de winst kocht hij eind jaren zestig een MRIJ-kalf. „Dat werd mijn eerste koe. Ze kalfde een dag voor mijn zestiende verjaardag af”, weet hij nog. „Voor mijn verjaardag kreeg ik van pa een brommer, maar dat ging niet voor niets. Was ik mijn koe weer kwijt aan pa”, grinnikt hij. Korte tijd later klopte er een oom aan die wilde stoppen met melken. Daar nam de 16-ja-

rige Toon drie koeien en een pink van over, en een melkmachine. „Zo ben ik in 1970 begonnen. Toen ik klaar was met de mas, had ik 17, 18 koeien, en 7 à 8 hectare grond bij elkaar gesprokkeld. Dat land huurde ik van familie.” De jonge veehouder wilde niet door naar de has. Koeien melken, dat trok veel meer. Hij wilde er een stuk of veertig gaan houden. Daarvoor moest er wel flink geïnvesteerd worden. Toon: „Ik wilde een ton in guldens

Toon van Hoof is fulltime bestuurder, maar in het weekend is hij wel op de boerderij te vinden. Deze Kubota-trekker van 128 pk en de voermengwagen vormen samen met een schudder de hoofdmoot van het machinepark.

Copyright

De jongveestal (links) en de melkveestal staan naast elkaar. Om het jongvee meer ruimte te bieden, zijn er plannen om beide stallen aaneen te smeden. Rechts is nog net het betonijzer te zien dat moet voorkomen dat springende tochtige koeien de kop door het dak stoten.

Copyright

's Zomers staan de koeien van 12.00 uur tot na het melken op stal, op het warmst van de dag. „Dankzij zes grote ventilatoren blijft de productie er goed onder“, stelt Toon.

lenen, om koeien te kunnen kopen, de kippenhokken te verbouwen en een veldschuur te zetten. Daarnaast had ik een trekker en een opraapwagen nodig. Mijn oom was voorzitter van de Rabobank in Gemert, die zou een goed woordje voor me doen.“ Om als 17-jarige een veebedrijf te mogen runnen, moest hij nog naar het Kantongerecht in Helmond om een ontheffing te krijgen.

Koffievisite

De jonge ondernemer zat al snel in het bestuur van het Agrarisch Jongeren Kontakt. Zo vernam hij in 1975 dat er aan de Meerkoetweg in Asten-Heusden een vrijwel leegstaande boerderij te koop stond. Piet Wientjes, de directeur van de Rabobank in Neerkant, zei dat hij zaterdagavond maar op de koffie moest komen met zijn meisje. Toon leende de auto van pa en ging samen met Riek keurig op koffievisite. „'s Maandags belde Wientjes dat het goed was. Ik kon 550.000 gulden lenen.“ De verbouwing viel echter tegen. In maart was het geld op en het voer ook. 1976 was bovendien een extreem droog jaar. Toon moest 25.000 gulden extra lenen. „In juni was het geld weer op, maar toen kreeg ik niks meer van de bank. Gelukkig kon ik gebruik maken van de oogstschaderegeling van de overheid; een renteloze lening van 35.000 gulden was mijn redding.“

Roodbontfokkerij

Op het bedrijf dat hij op zijn 20-ste kocht, boert de familie nog steeds. Het echtpaar ging daar van start met 50 MRIJ-koeien die zo'n 5.000 kilo melk gaven. „Maar de zwartbonte FH's waren hier gauw 200, 300 gulden goedkoper. Dus die kocht ik dan, fokte ik ze daarna wel weer rood.“ De familie Van Hoof is lange tijd behoorlijk succesvol geweest op keuringen, getuige de lange sliert oranje linten en een plank vol bekers in het kantoor. De Petra's vormen de succesvolste koefamilie. Een bekende keuringskoe is Petra 15 (Kom. Leader x Dominator, EX 92). Zij schopte het tot reservekampioene junioren op de HG-show in Den Bosch in 1998.

Deze preferente stammoeder is ook de grootmoeder van de KI Samen-stier Strategie. De Petra's geven veel melk met een goed eiwitgehalte. Ze blijven lang lopen en hebben een hoge levensproductie. Petra 28 heeft zelfs de 10.000 kilo vet en eiwit gehaald. Dat had Toon destijds, bij de aanschaf van de eerste Petra, niet kunnen bevroeden. „Die heb ik als jochie gekocht op de Bossche markt. Ik was nog zo groen als gras natuurlijk, zag thuis pas dat de koe aan één oog blind was. Anders had ik haar waarschijnlijk ook niet kunnen kopen of betalen.“

Uit het niets

Zo heeft Toon van Hoof het melkveebedrijf vanuit het niets opgebouwd. Het gezin werd uitgebreid met de zonen Tijs (1981) en Niels (1983) en dochter Els (1987). Toon was van begin af aan bestuurlijk actief bij diverse organisaties, naast het AJK onder meer in de veeverbetering en in het regiobestuur van Campina Melkunie. In 1996 trad hij toe tot het hoofdbestuur van zuivelcoöperatie Campina. Als lid van de Raad van Commissarissen was hij bijna fulltime onder de pannen; daarom werd er een medewerker aangetrokken. Tijs zat nog op de mas. Hij wilde in eerste instantie automonteur worden, zijn broer Niels wilde boeren. Tijs: „Maar ik kwam erachter dat ik sleutelen niet zo leuk vond als koeien melken, en mijn broer kwam erachter dat boeren niet alleen trekker rijden was. Hij is bij een loonwerker gaan werken en ik ben na de mas thuis gekomen, op mijn 20-ste.“ De medewerker vond elders emplooi. Tijs trad in 2000 toe tot de vof en kreeg direct de dagelijkse leiding over het bedrijf. „Ik kwam vers van school, was eigenzinnig en dat leverde soms wel conflicten op met pa“, vertelt hij. „De eerste drie jaar kostte het leergeld, daarna draaide het beter. Al vallende leert men“, zegt Tijs nuchter.

Fosfaatrechten

Het bedrijf omvat nu 185 overwegend zwartbonte Holsteins en 150 stuks jongvee op 60 hectare zandgrond. Daarvan is 30 hectare

huiskavel. Die grond is relatief nat en is daarom voorzien van drainage en onderbemaling. Naast het melkveebedrijf beschikt de familie Van Hoof ook nog over een tak recreatie, met twee groepsaccommodaties voor 10 en 16 personen.

Het melkveebedrijf heeft een milieuvergunning voor 246 koeien. Met het oog op het einde van de melkquotering heeft Tijs de afgelopen drie jaar ruim jongvee aangehouden. „Mijn plan was om na de quotering door te groeien naar 225 koeien. Nu, met de fosfaatrechten, zit dat er even niet in. Eerst maar afwachten hoe die regeling precies wordt ingevuld.“ Dat dat nog steeds niet exact bekend is, stoort hem wel, zegt hij met een schuin oogje naar zijn vader, de ZLTO-bestuurder. Tijs: „Wat voor mij het meest wringt, is dat die AMvB over grondgebondenheid erdoor gekomen is. Dat we bij uitbreiding niet 100 procent van de extra mest mogen verwerken. Voor ons betekent het dat we dan maar 50 procent van de extra fosfaat mogen verwerken en dat we voor de overige 50 procent de grond in eigen beheer moeten hebben.“

Tijs koopt altijd extra maïs aan; de afgelopen jaren zo'n 30 hectare per jaar. Om de groei na het referentiejaar 2014 te compenseren, moet hij nu 10 hectare grond erbij verwerven, mede omdat de pacht van 10 hectare natuurground is weggefallen. „Ik ben de hele winter druk in ►

Copyright

Hier komt de nieuwe mestsilo van 5.000 kuub. Daarmee hebben ze in totaal voldoende voor ruim een jaar mestopslag.

Op werkdagen melkt een medewerkster de koeien in 2 x 12 rapid exit melkstal, Tijs doet het werk er omheen.

De zorgkoeien – oudere koeien, kreupel dieren en kalfkoeien – zitten in een ruim strohok naast de wachtruimte.

gesprek geweest met de mensen van wie we maïs aankopen, om ze zo ver te krijgen dat ik die grond mag huren of pachten, zodat ik het perceel kan intekenen op de Gecombineerde Opgave. Dat is heel lastig; mensen moeten je wel vertrouwen en het je gunnen. Gelukkig is het gelukt.”

Voor de verhuurders/verpachters betekent het dat ze dan de toeslagrechten en de mestafzetruimte verliezen, of dat ze bijvoorbeeld niet meer aan de vergroeningseisen kunnen voldoen, legt hij uit. „Het nieuwe stelsel brengt een bult bureaucratie met zich mee en het houdt de adviesbureaus mooi aan het werk. Maar milieutechnisch voegt het niks toe, want in de praktijk verandert er niets. Alleen moet ik nu zelf die maïs gaan telen. En normaal kun je zelf de maïs uitkiezen. Nu zijn de bewerkingskosten en het teeltrisico voor mij.” Voor het komende seizoen heeft hij 40 hectare maïs nodig. Daarvan gaat hij 12 tot 13 hectare zelf telen.

Pragmatisch

Tijs boert heel pragmatisch. Als ondernemer is hij een doener; geen flauwekul. De 185 melkkoeien houdt hij in één groep. Ze krijgen een gemengd rantsoen dat voor een derde bestaat uit graskuil en voor twee derde uit maïskuil, aangevuld met soja en raapschroot. Verder voert hij één soort krachtvoer bij, individueel toegesneden op de melkproductie. De gemid-

delde 305-dagenproductie ligt op 8.800 kilo melk met 4,70 procent vet en 3,60 procent eiwit.

Melken gebeurt twee keer daags in een 2x12 rapid-exit melkstal van DeLaval. 's Morgens kost dat wel twee en een half uur, 's avonds twee uur, plus een uur poetsen. „Ik heb een melkster, die komt op werkdagen. Zij staat in de put, ik doe het werk eromheen. In het weekeinde melk ik zelf.”

Tijs werkt met siëstabeweidings. Van begin april tot half september gaan de koeien twee keer per dag naar buiten. „Goed voor de koeien, maar lastig voor de boer”, erkent hij. „We melken 's morgens om 05.00 uur. Direct na het melken gaan ze met een lege pens naar buiten. Dan haal ik ze om 12.00 uur weer naar binnen. Dan ligt het voer ervoor en kunnen ze brok vreten. Om 17.00 uur melken we weer en daarna gaan ze weer naar buiten, tot het donker is.”

Zo rond 21 juni, de langste dag, betekent het dat de koeien pas tegen 23.00 uur naar binnen gaan. „Dan gebeurt het wel eens dat ik op de bank in slaap val”, vertelt hij. „Als onze buurvrouw dan het laatste rondje met de hond loopt, en ze ziet dat de koeien nog buiten lopen, belt ze me. Moet ik ze met de zaklamp gaan halen. Het is me nog nooit overkomen dat ik er een gemist heb, maar dat kan maar zo een keer gebeuren”, grinnikt hij.

De koeien worden verweid zodra ze het gras goed kort hebben afgegraasd, tot op de sten-

gels. Na twee of drie keer weiden volgt een maaisnede plus bemesting. De kuilen bestaan alleen uit gras en maïs. Het landwerk wordt uitbesteed. Tijs: „Ik heb één trekker, een Kubota van 128 pk. Die staat voor de voermengwagen. Ik heb altijd maar een trekker gehad. Het enige wat ik zelf doe, is schudden. De rest doet de loonwerker. Ook mijn broer komt hier wel”, lacht hij.

Antibiotica

Qua diergezondheid zit het bedrijf met de dierdagdosering op het gemiddelde. „We hebben alle gezondheidsstatussen, we zijn volledig dierziektevrij”, benadrukt Toon van Hoof, direct in zijn rol als portefeuillehouder diergezondheid van LTO Nederland. „We enten tegen IBR, BVD en pinkengriep. Het celgetal is gemiddeld over het jaar 102.000.” „Maar dat gaat niet vanzelf”, springt Tijs in. „We werken met kalk in de boxen, melken met handschoenen, we doen voorstralen en dippen, en bij alle koeien met een celgetal boven de 200 wordt na het melken het melkstel met gloeiend heet water nagespoeld. Dat kost een half uur per dag extra. Anders konden we gewoon doorjassen.”

Volgens het veterinaire protocol moeten varen en koeien met een laag celgetal worden drooggezet zonder antibiotica. Dat gaat met vallen en opstaan, vertelt Toon. „Het is een tijd goed gegaan, toen een paar maanden

Bedrijfsgegevens

De vof Van Hoof wordt gevormd door Toon (61), Riek (60) en Tijs (34). In Asten-Heusden (NB) hebben ze een melkveebedrijf met 185 koeien en 150 stuks jongvee op 60 hectare zandgrond.

Toon van Hoof is sinds 2000 fulltime bezig met het bestuurswerk. Tot voor kort was hij voorzitter van de vakgroep melkveehouderij van de ZLTO. Sinds 24 november 2015 is hij vakgroepvoorzitter-af, omdat hij vicevoorzitter van de ZLTO is geworden. In november 2016 zit zijn derde vierjarige termijn als ZLTO-bestuurslid erop. „Dan is het ook mooi geweest; je moet een ander ook een kans geven”, zegt hij. Zoon Tijs heeft sinds 2000 de dagelijkse leiding over het bedrijf. Hij hoeft niet bang te zijn dat zijn vader zich

vanaf november weer actief met de bedrijfsvoering gaat bemoeien; Toon is nog druk genoeg. Hij blijft voorlopig lid van de ZLTO-vakgroep melkveehouderij. Daarnaast is Van Hoof portefeuillehouder diergezondheid van LTO Nederland, zit hij in het federatiebestuur van LTO Nederland, is hij voorzitter van het stichtingsbestuur van GD, commissaris bij VION en tevens lid van de Raad voor Dieraangelegenheden. Dat is een onafhankelijke raad van deskundigen die de staatssecretaris van Economische Zaken adviseert op het gebied van dierenwelzijn en diergezondheid.

Behalve het melkveebedrijf is er sinds 2008 ook een recreatietaak met twee groepsaccommodaties. Peelzicht, een

Copyright

De melkkoeien van de toekomst. De veestapel is overwegend zwartbont, af en toe wordt er nog een rood kalf geboren.

Copyright

Links vooraan is de kalverstal met ruimte voor 50 kalveren tot 6 maanden oud, en een ruim strohok voor de zorgkoeiengroep. Daarachter ligt een mestbassin. Naast de kalverstal bevindt zich de melkstal plus wachtruimte. De derde stal is de melkveestal. Die wordt op termijn verbonden met de jongveestal, uiterst rechts.

slecht, en nu gaat het weer de goede kant op." Tijs: „Wat ik aan de ene kant met niet droogzetten bespaar, geef ik aan de andere kant weer uit aan mastitis-injectoren. Antibiotica is toch niet voor niks uitgevonden“, mopert hij. „De antibioticareductie slaat door, het moet steeds minder – dat baart me wel zorgen. Wij hebben aan de keukentafel best wel eens discussie over het antibioticabeleid.“ „Moet je dat nou wel zeggen?“ probeert zijn vader hem te temperen. „Straks staat het allemaal in Melkvee...“

Fokkerij

Tijs heeft altijd op gehalten gefokt. Tegenwoordig ligt het accent in de uitbetaling meer op de liters. „Ik kijk nu vooral naar kilo's melk en gezondheidskenmerken. Vanwege de fosfaatrechten moet ik sowieso scherper selecteren in het jongvee. Het vervangingspercentage moet zo laag mogelijk zijn; alles wat je meer aanhoudt, is zonde.“

De Brabantse melkveehouder streeft naar gewone boerenkoeien. Shows of keuringen zijn aan hem niet besteed. „Dat was echt de liefhebberij van ons pap en ons mam“, zegt hij. „Ik vind het niks, de hele dag druk zijn voor één bekertje.“ Zijn koeien hoeven niet per se hoogproductief te zijn. „Ze moeten vooral het maximale uit ruwvoer kunnen halen zodat de kostprijs laag blijft.“

Voorheen koos hij per paring zelf een stier

uit en gebruikte hij ook veel jonge genomicsstieren van CRV. Een aantal daarvan is intussen doorgebroken als fokstier, onder andere Atlantic en G-Force, vertelt hij. Ook van Sam en Reporter zijn er nakomelingen.

Tegenwoordig gebruikt hij op de bovenste 30, 40 procent van de veestapel alleen nog maar geseekt sperma van bewezen fokstieren. „Ik wil meer zekerheid en minder missers bij het jongvee.“ Hij kiest daarvoor vijf of zes fokstieren uit. Het SAP maakt de paringen. Insemineren laat hij doen; de inseminator komt bijna elke dag. Stieren die hij heeft gebruikt, zijn onder andere Danno, Regard, Startrek en Stellando. „De rest gaat onder de Belgische Blauwen.“

Naast de melkstal prijkt sinds april een grote nieuwe staande melktank van 25.000 liter, aangeschaft met het oog op het einde van de quotering. „Toen we die nieuwe tank kochten, wist ik nog niet dat de fosfaatrechten op stapel stonden, anders was die er misschien niet gekomen“, zegt Tijs.

Naast een mestbassin van 2.000 kuub, plus 3.000 kuub opslag onder de stallen, wordt er een mestilo van 5.000 kuub gebouwd. „Dan kunnen we voor ruim een jaar opslaan“, zegt Tijs. „En dan bepaal ik zelf wanneer we de mest afzetten.“ Van de totale mestproductie moet hij ongeveer de helft afzetten, voor 10 tot 12 euro per kuub. „Dat hakt behoorlijk in op de exploitatie, zeker met de huidige lage melkprijs“, verzucht hij. „Ik boer nu net op

kostprijsniveau. Ik kan geen gekke dingen doen.“

Jongveestal opknappen

Wat het melkveebedrijf betreft heeft de familie Van Hoof voorlopig geen grootse (uitbreidings)plannen. De oude jongveestal uit 1976 moet wel worden opgeknapt. Die staat langs de melkveestal. Het pad ertussenin wordt nu gebruikt als voerpad voor de pinken. Het plan is nu om de twee stallen op elkaar te laten aansluiten. De nok van de jongveestal komt dan wat hoger zodat de 100 pinken meer licht, lucht en ruimte krijgen. „Ze hebben nu allemaal een ligplek, maar daar is alles ook mee gezegd.“ Het dak aan die zijkant van de melkveestal komt dan ook hoger te liggen. De goothoogte is nu zo laag dat springende tochtige koeien met de kop door het dak kunnen stoten. Om die reden zijn er op het laagste stuk over de hele lengte al ijzeren betonmatten tegenaan gemonteerd.

Verder is het streven vooral om de bedrijfsvoering te optimaliseren, zegt Tijs. Hij hoopt op den duur de gewenste omvang van 225 koeien te realiseren, en dan te werken aan een maximale efficiëntie. „Eventueel kan ik nog jongvee uitbesteden en meer koeien gaan houden, maar voorlopig overweeg ik dat nog niet. Ik kan hier nu nog uit de voeten. En wie weet, wellicht ga ik in de toekomst wel meer in de recreatietak investeren.“ ■

verblijft voor tien personen, bevindt zich op de boerderij aan de Meerkoetweg. De Peelvenen-accommodatie voor 16 personen ligt aan de nabijgelegen Kokmeewenweg. Hier wonen Toon en Riek. Tot voor kort zwaaide Riek de scepter over de recreatietak. Met ingang van het nieuwe jaar heeft Tijs' echtgenote Jolanda (31) dit stokje overgenomen.

Tijs en Jolanda wonen op de boerderij. Ze hebben een dochter van vier, Tessa, en een zoon van twee, Ward. Sinds de geboorte van Ward is Jolanda thuis bij de kinderen. Als het nodig is, springt ze bij op het bedrijf.

Copyright